

haiku?
niby-haiku?

Małgorzata Tafil-Klawe

Małgorzata Tafil-Klawe
„haiku? niby-haiku?”

Copyright © by **Małgorzata Tafil-Klawe**, 2016
Copyright © by **Wydawnictwo Psychoskok Sp. z o.o.**, 2016

Wszelkie prawa zastrzeżone.
Żadna część niniejszej publikacji nie może być reprodukowana, powielana
i udostępniana w jakiegokolwiek formie bez pisemnej zgody wydawcy.

Redaktor prowadząca: **Wioletta Tomaszewska**
Skład: **Jacek Antoniewski**
Projekt okładki: **Robert Rumak**
Korekta: **Marianna Umerle**
Ilustracje w książce i na okładce: **Małgorzata Tafil-Klawe**

ISBN: 978-83-7900-650-2

Wydawnictwo Psychoskok Sp. z o.o.
ul. Spółdzielców 3/325, 62-510 Konin
tel. 63 242 02 02
<http://wydawnictwo.psychoskok.pl>
e-mail: wydawnictwo@psychoskok.pl

Ojczyzną haiku jest Japonia, a jego twórcą samuraj z Edo, Bashō Matsuo, żyjący w latach 1644–1694. Komponowanie poezji było wówczas stosunkowo popularnym zajęciem. Bashō opanował do perfekcji sztukę lapidarnego wyrażania przeżycia chwili, a jego poetycki dziennik podróży, utrwalający doznania i emocje towarzyszące oglądanym obrazom i zjawiskom przyrody, zalicza się do arcydzieł literatury japońskiej.

Haiku zbudowane jest z 17 sylab podzielonych na trzy części po 5, 7 i 5 sylab. W językach innych niż japoński stosuje się podział na trzy wersy, podczas gdy oryginalne haiku japońskie pisane jest w jednej linijce. Istotą haiku jest minimalizm, subtelność, ulotność i unikanie dosłowności. Czytelnik dostrzega chwilę i jej znaczenie; pozostaje refleksja i odczucie estetyczne, które chciał przekazać autor. Sam autor jako podmiot liryczny nie ujawnia się w klasycznym haiku, zwraca natomiast uwagę na chwilową codzienność, której dostrzeżenie może być źródłem zrozumienia. Haiku jest po prostu „podszepem chwili”¹. Beata Śniecikowska podaje literackie

1 M. Parlicki, *Podszepety chwili. Haiku*, Krakowski Oddział ZLP, Kraków 1997.

wyznaczniki haiku². Są to: „zwięzłość, specyficzna obrazowość, dominacja elementów świata natury, odejście od lirycznego subiektywizmu, prostota stylu, dowcip i swoista lekkość”. Dzieliąc haiku na „polemiczne, wyznawcze i niby-haiku”, Śniecikowska pokazuje pewną dowolność filozoficzno-estetyczną, zamkniętą w lapidarnej, ściśle określonej formie. W kulturze europejskiej podmiot liryczny jest zwykle obecny w utworach literackich i trudno jest odejść od tego schematu.

Tytuł zbioru – nawiązując do tego podziału wyraża wątpliwość: czy utwory w nim zawarte można zaliczyć do haiku czy niby-haiku? Na pewno są w nich ujęte chwilowe odczucia, myśli nienazwane, ale czasami podmiot liryczny określa się bardzo wyraźnie, pomija elementy świata przyrody i jest to działanie zamierzone. Zatem może jednak jest to niby-haiku? Zwarta forma haiku fascynuje przede wszystkim szacunkiem dla słów i ich wagi, poszukiwaniem precyzji wyrażania myśli.

2 B. Śniecikowska, *Haiku po polsku: stereotypy – wizualizacje – polemiki* [w:] „Pamiętnik Literacki”. 2007, 98/2, s. 155-183.

Mam nadzieję, że Czytelnicy odnajdą w tym bardzo osobistym opisanu chwili własne odczucia.

Człowiek

Modlitwy

1.
Panie uwolnij
od lęku i wahania
daj myślom światło

2.

Panie nie byłam

Panie wciąż jestem tutaj

Panie gdzie będę

3.
szepty o zmierzchu
Aniele Boży Stróžu
pomóż pomagać

4.
Panie stwórczo barw
z szarości i brzydoty
przemaluj mój świat

5.
Panie jak znaleźć
kolor i słowa prawdziwe
dla Zrozumienia

Przypadkowo

ludzie przypadku +
przypadkowość spotkania =
zrządzenie losu

O przeznaczeniu

kiedyś przyjdzie noc
zgasną gwiazdy i księżyc
rankiem umrze czas

Czas przeszły

nie ma już ludzi
tych którzy byli przy mnie
kiedy się stałam

À propos

zimny mrok szepnął
twoja wolność ma kształt słów
za trudnych na sen

Droga

kiedyś drogą szli
zgarbieni święci pańscy
kurz zakrył Sacrum